

**ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน
พ.ศ. ๒๕๒๘**

โดยที่รัฐบาลมีนโยบายที่จะแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรและผู้ยากจน ในด้านที่ดิน หนี้สิน กฎหมาย และคดีความ และการประกอบอาชีพให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สมควรปรับปรุงระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสอบสวนเรื่องที่ดินทำกินและหนี้สินของชาวนาชาวไร่ (ก.ส.ส.) พ.ศ. ๒๕๑๔ และระเบียบสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมายและคดี พ.ศ. ๒๕๒๓ เสียใหม่ ให้เป็นระเบียบฉบับเดียวกัน และจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อให้มีอำนาจและหน้าที่รับผิดชอบในการวางนโยบายและแผนงานในการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน ทั้งในปัญหาเฉพาะหน้าเร่งด่วนหรือปัญหาที่กระทบกระเทือนเกษตรกรและผู้ยากจนเป็นการทั่วไป

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๔ (๔) แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๔ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีจึงออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “**ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน พ.ศ. ๒๕๒๘**”

ข้อ ๒ ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๘ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสอบสวนเรื่องที่ดินทำกินและหนี้สินของชาวนาชาวไร่ (ก.ส.ส.) พ.ศ. ๒๕๑๔

(๒) ระเบียบสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมายและคดี พ.ศ. ๒๕๒๓

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และคำสั่งอื่นใดที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้หรือขัดแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“**เกษตรกร**” หมายความว่า ผู้ประกอบอาชีพทำนา ทำสวน ทำไร่ ทำนาเกลือ เลี้ยงสัตว์ หรือเกษตรกรรมอื่นตามที่ กชก. กำหนด

“**ผู้ยากจน**” หมายความว่า ผู้ที่ไม่มีทรัพย์สินเพียงพอ และอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถจะช่วยเหลือตนเองได้

“**หน่วยงานของรัฐ**” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม ราชการ ส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ

"เจ้าพนักงานของรัฐ" หมายความว่า ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานอื่น
ในหน่วยงานของรัฐ

"สำนักงาน"^(๑) หมายความว่า สำนักงานกลางช่วยเหลือเกษตรกรและแก้ปัญหาการ
บุกรุกที่ดินของรัฐ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

"ธนาคาร" หมายความว่า ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

"อสัง.ส่วนอำเภอ" หมายความว่า อสัง.ส่วนอำเภอ

ข้อ ๔ ให้ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี รักษาความระบือนี้

หมวด ๓

คณะกรรมการ

ข้อ ๕^(๒) ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า "คณะกรรมการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน"
เรียกโดยย่อว่า "กชก." ประกอบด้วย รองนายกรัฐมนตรีหรือ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็น
รองประธานกรรมการ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย
ผู้ช่วยเลขาธิการสำนักงบประมาณ รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีที่ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมอบหมายให้รับผิดชอบ
งานของสำนักงานกลางช่วยเหลือเกษตรกรและแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ อัยการสูงสุด เลขาธิการ
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีประจำเขต ผู้จัดการธนาคาร
เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ผู้ทรงคุณวุฒิที่ประธาน กชก. แต่งตั้งจำนวนสองคนและผู้แทนเกษตรกร
ที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์แต่งตั้งจำนวนสองคน เป็นกรรมการ

ให้ผู้บัญชาการสำนักงานกลางช่วยเหลือเกษตรกรและแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ เป็น
กรรมการและเลขานุการ และเจ้าหน้าที่สำนักงานกลางช่วยเหลือเกษตรกรและแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ
จำนวนสองคน เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ข้อ ๖^(๓) พิจารณารับผู้ทรงคุณวุฒิที่ประธาน กชก. แต่งตั้งและกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนเกษตรกร
ที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์แต่งตั้งมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ประธาน กชก. แต่งตั้งหรือกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนเกษตรกรที่
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์แต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ผู้มีอำนาจแต่งตั้งอาจแต่งตั้งขึ้นเป็นกรรมการ
แทนได้ และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งที่ว่างจนกว่าจะมีการแต่งตั้งผู้ขึ้นคนใหม่

(๑), (๒) ความในข้อนี้แก้ไขเพิ่มเติมโดยก.อ. ๓ และ ก.อ. ๕ ลงวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๒๒ สำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วย
การช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๒

(๓) ความในข้อ ๖ หัก แก้ไขเพิ่มเติมโดยก.อ. ๕ ลงวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๒๒ สำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วย
การช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๒

เมื่อครบกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิหรือกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนเกษตรกรขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ หรือกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนเกษตรกร ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิหรือกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนเกษตรกร ซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิหรือกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนเกษตรกรซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

ข้อ ๖ ครี^(๔) นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามข้อ ๖ ทวิ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ประธาน กชก. แต่งตั้งและกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนเกษตรกรที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์แต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ประธาน กชก. หรือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แล้วแต่กรณีให้ออก
- (๔) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

ข้อ ๗ ให้ กชก. มีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายและแผนงานในการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนเกี่ยวกับเรื่องที่เป็นปัญหาเฉพาะหน้าเร่งด่วน หรือที่กระทบกระเทือนเกษตรกรและผู้ยากจนทั้งในด้านเกี่ยวกับหนี้สินและหนี้ความและปัญหาในการประกอบอาชีพ

(๒) พยายามช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนให้มีรายได้ที่แท้จริงสูงขึ้นทั้งทางตรงและทางอ้อม

(๓) ให้การสนับสนุน ประสานงาน เร่งรัด ติดตาม ประเมินผลและแก้ไขปัญหาลุบลพรรคต่าง ๆ ในการดำเนินงานช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

(๔) ปฏิบัติการในเรื่องที่เกี่ยวกับการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน ตามที่นายกรัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ข้อ ๘ กชก. จะแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อช่วยดำเนินงานด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใด ตามที่ กชก. มอบหมายก็ได้

ข้อ ๙ องค์ประชุมและระเบียบการประชุมของ กชก. ให้เป็นไปตามที่ กชก. กำหนด

ข้อ ๑๐ ให้มีคณะกรรมการเพื่อช่วยดำเนินงานของ กชก. ดังต่อไปนี้

(๔) ความในข้อ ๖ ครี แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อ ๕ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑

- (๑) คณะอนุกรรมการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนส่วนกลาง เรียกโดยย่อว่า "อชก.ส่วนกลาง"
- (๒) คณะอนุกรรมการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนกรุงเทพมหานคร เรียกโดยย่อว่า "อชก.กทม."
- (๓) คณะอนุกรรมการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนเขต เรียกโดยย่อว่า "อชก.เขต"
- (๔) คณะอนุกรรมการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนส่วนจังหวัด เรียกโดยย่อว่า "อชก.ส่วนจังหวัด"
- (๕) คณะอนุกรรมการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนส่วนอำเภอ เรียกโดยย่อว่า "อชก.ส่วนอำเภอ"

คณะอนุกรรมการแต่ละคณะ ประกอบด้วยกรรมการตามที่ อชก. แต่งตั้ง มีอำนาจไม่ต่ำกว่าห้าจัดคน แต่ไม่เกินสิบสามคน

ข้อ ๓๑ คณะอนุกรรมการตามข้อ ๑๐ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) สอบสวนข้อเท็จจริง โทษแก่ภัย และประณิษฐานขอพิพาทระหว่างบุคคลผู้เป็นคู่กรณี หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรหรือผู้ยากจน ที่ได้รับความเดือดร้อนเสียหายหรือไม่ได้รับความเป็นธรรมเกี่ยวกับเรื่องหนี้สิน ที่ดินทำกิน และคดีความ เพื่อปลดปล่อยหรือลดหนี้สิน เพื่อไถ่ถอนหรือใช้ที่ดินทำกินคืน เพื่อให้ได้รับความเป็นธรรม หรือระงับ หรือแก้ไขปัญหาคือพิพาทและความเดือดร้อน

(๒) ดำเนินการให้ทางราชการช่วยเหลือทางการเงินในการปลดปล่อยหนี้สิน ไถ่ถอน ชื่อที่ดินทำกินคืน หรือแก้ไขปัญหาคือการประกอบอาชีพของเกษตรกร

(๓) ช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนในทางกฎหมายและคดีความตามข้อ ๓๑ และข้อ ๓๒

(๔) ปฏิบัติตามตามมติของ อชก. หรือตามที่ประธาน อชก. มอบหมาย

(๕) ช่วยเหลือในการจัดที่ดินของทางราชการให้แก่เกษตรกรและผู้ยากจนที่ไม่มีที่ดินทำกิน

(๖) ช่วยเหลือจัดสิ่งเกษตรกรและผู้ยากจนที่ไม่มีที่ดินทำกินเข้าไปในที่ดินเจ้าพระยาการ จัดให้

นอกจากนี้ อชก.ส่วนกลาง มีอำนาจหน้าที่ในทางระงับคดีความและปฏิบัติตามของ คณะอนุกรรมการอื่น และ อชก.เขต และ อชก.ส่วนอำเภอ มีหน้าที่ช่วยเหลือปฏิบัติงานตาม อชก.ส่วนกลาง, อชก.กทม. และ อชก.ส่วนจังหวัด มอบหมายแต่งตั้ง

ข้อ ๓๒ ให้นำข้อ ๓ มาใช้บังคับแก่การประณิษฐานของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

หมวด ๒

ความมุ่งหมายและขอบเขตของการช่วยเหลือ

ข้อ ๑๓ การให้ความช่วยเหลือตามระเบียบนี้ มีความมุ่งหมายดังต่อไปนี้

(๑) ช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ปกป้อง หรือชี้แจงแก่ผู้ขอความช่วยเหลือที่เป็นเกษตรกร หรือผู้ยากจน ทางด้านกฎหมาย ให้เข้าใจและดำเนินการได้ถูกต้อง โดยประสงค์จะให้ผู้อยู่สามารถแก้ปัญหา ด้วยตนเองได้

(๒) ช่วยระงับข้อพิพาทในเรื่องกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิครอบครองในที่ดินหรือข้อพิพาทอื่น ที่มีอยู่ หรือจะเกิดขึ้น

(๓) ช่วยเหลือในทางกฎหมายและคดีความ

(๔) ศึกษา วิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อหาทางแก้ไขปรับปรุงมาตรการในการช่วยเหลือ เกษตรกรและผู้ยากจน

(๕) ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การช่วยเหลือ เป็นไปตามความมุ่งหมาย

การให้ความช่วยเหลือตามระเบียบนี้ ผู้ขอความช่วยเหลือไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายหรือค่าตอบแทน ใด ๆ เว้นแต่ค่าใช้จ่ายตามข้อ ๑๔

ข้อ ๑๔ ผู้มีสิทธิขอความช่วยเหลือตามระเบียบนี้ ได้แก่ เกษตรกรและผู้ยากจน การยื่นขอความช่วยเหลือ ให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ที่ กชก. กำหนด เมื่อได้รับคำขอความช่วยเหลือแล้ว ให้คณะกรรมการหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ดำเนินการให้ ความช่วยเหลือตามระเบียบนี้โดยไม่ชักช้า

ข้อ ๑๕ การให้ความช่วยเหลือในเรื่องที่ดินทำกินและหนี้สิน จะต้องเป็นเรื่องตามประเภทคำขอ ดังต่อไปนี้

(๑) กล่าวหาว่าผู้กรณีเรียกเก็บดอกเบี้ยเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด

(๒) กล่าวหาว่าผู้กรณีหักลดข้อ ๑๑ ของ ๖ นิติการระงับข้อพิพาท เกษตรกรหรือใช้วิธีการโดยไม่สุจริตในการทำนิติกรรมหรือสัญญา

(๓) ขอไถ่ถอนหรือซื้อที่ดินคืนจากผู้กรณีที่เคยเป็นหนี้สินกับธนาคาร หรือบุคคลอื่นที่รับ โอนกรรมสิทธิ์ที่ดินไป หรือขอให้ทางราชการช่วยเหลือทางการเงินเพื่อไถ่ถอน หรือซื้อคืนที่ดินเช่นว่านั้น

(๔) เกี่ยวกับการมีพิพาทในเรื่องกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ดิน

(๕) ขอให้ทางราชการจัดที่ดินให้ทำกิน

(๖) เรื่องอื่น ๆ ตามที่ กชก. เห็นสมควร

ข้อ ๑๖ การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย จะให้ความช่วยเหลือโดยให้คำแนะนำปรึกษา หรือ ให้ความช่วยเหลือทางคดีอื่น ๆ อันไม่เกี่ยวกับคดี

ข้อ ๑๗ การให้ความช่วยเหลือทางคดี จะช่วยเหลือในกรณีที่เป็นข้อพิพาทหรือคดีระหว่างเกษตรกร ด้วยกัน ทั้งคดีแพ่งและคดีอาญา ซึ่งมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ขอความช่วยเหลือมีความจำเป็นต้องใช้สิทธิทางศาล เพราะได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหาย เนื่องจากไม่ได้รับความเป็นธรรมหรือถูกหลอกลวงอย่างร้ายแรง และไม่มีทรัพย์สินพอจะเสียค่าจ้างทนายความเพื่อดำเนินคดีโดยลำพังตนเองได้

(๒) ในกรณีที่ผู้ขอความช่วยเหลือเป็นผู้ต้องหาหรือเป็นจำเลยในคดีอาญาซึ่งมีเชลลิตที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ จะดำเนินการช่วยเหลือเมื่อสอบข้อเท็จจริงแล้วมีเหตุน่าเชื่อว่าไม่ได้รับความเป็นธรรม

(๓) ในคดีอาญาที่ผู้ขอความช่วยเหลือเป็นผู้เสียหาย จะดำเนินการช่วยเหลือเฉพาะกรณีความผิดอันยอมความได้ และคดีนั้นพนักงานสอบสวนไม่ดำเนินคดีให้ หรือผู้ขอความช่วยเหลือมิได้มอบคดีให้พนักงานสอบสวน เนื่องจากต้องการดำเนินคดีเอง ซึ่งสำนักงานพิจารณาแล้วเห็นสมควรให้ความช่วยเหลือ

ข้อ ๑๔ การช่วยเหลือทางคดีจะช่วยเหลือโดยจัดหาทนายความว่าจ้างแก้ต่างให้โดยผู้ขอความช่วยเหลือไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายสำหรับทนายความ แต่ในคดีแพ่ง ผู้ขอความช่วยเหลือต้องเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีหรือต่อสู้คดี เช่น ค่าขึ้นศาล ค่าฤชาธรรมเนียม และค่าธรรมเนียม อื่น ๆ ค่าสืบพยานนอกศาล ค่าป่วยการ และค่าพาหนะพยาน ค่ารังวัดทำแผนที่ ค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดี ค่าธรรมเนียมและค่าทนายความที่ศาลกำหนดให้ผู้แพ้คดีต้องชำระ ตามประเภทและจำนวนที่กำหนดไว้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง หรือกฎหมายอื่น

ข้อ ๑๕ คำขอรับความช่วยเหลือในกรณีต่อไปนี้ ต้องห้ามมิให้รับไว้พิจารณา

(๑) เรื่องที่ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งถึงที่สุดแล้ว เว้นแต่กรณีที่มีกฎหมายบัญญัติให้ยื่นคำขอให้พิจารณาใหม่ได้

(๒) เรื่องที่คณะรัฐมนตรี หรือนายกรัฐมนตรี ในฐานะหัวหน้ารัฐบาลมีมติหรือคำสั่งเด็ดขาดแล้ว

(๓) เรื่องที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานใดโดยเฉพาะเป็นผู้ช่วยเหลือและอยู่ในระหว่างการดำเนินการของหน่วยงานนั้น

(๔) เหตุแห่งการร้องเรียนเกิดขึ้นเป็นเวลายาวนานแล้ว และไม่มีความช่วยเหลือได้

(๕) เรื่องที่คณะกรรมการ หรือสำนักงานเคยพิจารณาแล้ว เห็นว่าไม่อาจช่วยเหลือได้ และได้สั่งยุติการช่วยเหลือแล้ว ตามข้อ ๒๔ เว้นแต่ในกรณีที่พยานหลักฐานเพิ่มเติมใหม่ กันจะทำให้ข้อเท็จจริงเปลี่ยนไปจากเดิม

(๖) เรื่องที่คู่กรณีได้เคยยอมความ และได้มีการบันทึกลงลายลักษณ์อักษรของอำนาจ กิ่งอำนาจ หรือเขตไว้แล้ว หรือเรื่องที่ไต่สวนการไกล่เกลี่ยตามข้อ ๒๒ หรือข้อ ๒๔ แล้ว เว้นแต่ผู้มีส่วนได้เสียขอให้แก้ไขหรือคัดค้านการประนีประนอมยอมความเดิม โดยมีหลักฐานหรือ ข้อเท็จจริงเพิ่มเติมที่ปรากฏชัดในภายหลัง และทำให้ความช่วยเหลือไม่เป็นการกระทบกระเทือนสิทธิหรือประโยชน์ของบุคคลภายนอกผู้ทำการโดยสุจริตและเสียค่าตอบแทน

(๗) เรื่องเกี่ยวกับคดีซึ่งผู้ขอได้จ้างทนายความดำเนินคดีเอง หรือริทนายคนอื่นให้ความช่วยเหลือตามกฎหมายอยู่แล้ว

(๘) เรื่องที่เป็นคดีหรือข้อพิพาทเกี่ยวกับการดำเนินการหรือการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายหรือระเบียบแบบแผนกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน หรือเจ้าหน้าที่นั้น

(๙) เรื่องที่ผู้ขอความช่วยเหลือมิใช่ผู้เสียหาย หรือผู้แทนผู้เสียหายตามกฎหมาย เว้นแต่ในกรณีพิสูจน์ได้ว่า ผู้ขอความช่วยเหลือ เป็นบิดา มารดา คู่สมรส หรือบุตรของผู้เสียหาย และมีสิทธิที่จะได้รับมรดกหรือส่วนแบ่งในทรัพย์สินของผู้เสียหายหรือที่ผู้เสียหายมีสิทธิได้รับ

ข้อ ๒๐ ในกรณีที่มีปัญหาว่า คำขอใดจะได้รับการพิจารณาหรือไม่ เพียงใดให้เป็นหน้าที่ของ กชก. เป็นผู้ชี้ขาด

หมวด ๓

หน่วยงานที่รับผิดชอบและวิธีการช่วยเหลือ

ข้อ ๒๑ อชก.ส่วนกลาง มีหน้าที่รับผิดชอบในการพิจารณาคำขอรับความช่วยเหลือจากเกษตรกร และผู้ยากจนทั่วราชอาณาจักร

อชก.กทม., อชก.เขต, อชก.ส่วนจังหวัด และ อชก.ส่วนอำเภอ มีหน้าที่รับผิดชอบในการพิจารณาคำขอความช่วยเหลือจากเกษตรกรและผู้ยากจน ซึ่งมีภูมิลำเนาหรือที่ดินซึ่งเป็นมูลกรณีเรียกร้องตั้งอยู่ในเขตพื้นที่นั้น ๆ

สำนักงานมีหน้าที่รับผิดชอบในการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายและคดี และเรื่องอื่น ๆ ตามที่ กชก. หรือคณะกรรมการสั่งให้พิจารณา และเป็นหน่วยงานธุรการของ กชก. และ อชก.ส่วนกลาง

ข้อ ๒๒ การให้ความช่วยเหลือในเรื่องที่ดินทำกินและหนี้สินของคณะกรรมการให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ให้ อชก.เขต หรือ อชก.ส่วนอำเภอ ซึ่งได้รับคำขอความช่วยเหลือทำการตรวจสอบเอกสารหลักฐานและสอบสวนปากคำคู่กรณีและพยาน แล้วดำเนินการไกล่เกลี่ย หากประนีประนอมกันได้ก็ให้ลงสารบนความแห่งไว้เป็นหลักฐาน หากไม่สามารถไกล่เกลี่ยประนีประนอมคู่กรณีได้ ให้ส่งเรื่องให้ อชก.กทม. หรือ อชก.ส่วนจังหวัด แล้วแต่กรณีพิจารณาคำวินิจฉัยของ อชก.กทม. หรือ อชก.ส่วนจังหวัด ให้เป็นที่สุด เว้นแต่ในกรณีที่ อชก.กทม. หรือ อชก.ส่วนจังหวัด เห็นว่าเป็นกรณีที่สมควรได้รับการพิจารณาให้ความช่วยเหลือโดย กชก. ก็ให้นำเสนอ อชก. โดยผ่านทางสำนักงานเพื่อดำเนินการต่อไป

(๒) สำหรับคำขอรับความช่วยเหลือ ซึ่งเสนอมายัง อชก.ส่วนกลางให้ อชก.ส่วนกลางมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับ อชก.เขต หรือ อชก.ส่วนอำเภอ ในการสอบสวนและไกล่เกลี่ยข้อพิพาท หากสามารถไกล่เกลี่ยให้คู่กรณีประนีประนอมกันได้ ให้สำนักงานจัดส่งบันทึกข้อความลงสารบนความแห่ง ณ เขตหรืออำเภอแห่งท้องที่ที่ผู้ขอความช่วยเหลือมีภูมิลำเนา หรือท้องที่ซึ่งที่ดินอันเป็นมูลกรณีเรียกร้องตั้งอยู่ หากไม่สามารถไกล่เกลี่ยได้ให้ อชก.ส่วนกลาง มีคำวินิจฉัย และให้ถือว่าคำวินิจฉัยนั้นเป็นที่สุด เว้นแต่ในกรณีที่ อชก.ส่วนกลาง เห็นว่า เป็นกรณีที่สมควรได้รับการพิจารณาให้ความช่วยเหลือโดย กชก. ก็ให้นำเสนอ กชก. เพื่อดำเนินการต่อไป

ในการดำเนินการของ อชก. ส่วนกลาง ตาม (๒) ถ้า อชก. ส่วนกลาง เห็นเป็นการสมควร เพื่อความสะดวกของผู้ขอความช่วยเหลือ หรือคู่กรณีที่อยู่ห่างไกล หรือเพราะเหตุอื่น จะส่งเรื่องให้ อชก. เขต, อชก. ส่วนอำเภอ, อชก. ทหาร, หรือ อชก. ส่วนจังหวัดเพื่อดำเนินการตาม (๑) ก็ได้ เมื่อได้ดำเนินการได้ผลประการใดแล้ว ให้คณะกรรมการดังกล่าวแจ้ง อชก. ส่วนกลาง ทราบโดยเร็ว

ในการพิจารณาการปล่อย ให้ออกรับ อชก. ส่วนกลาง เป็นเจ้าของเรื่อง

ข้อ ๒๓ ในกรณีคณะกรรมการได้ได้รับคำขอรับความช่วยเหลือตามข้อ ๑๓ มาตรา ๒๓ และมีปัญหาเกี่ยวกับความเร่งด่วนของเรื่องหรือระยะเวลาในการดำเนินการ ให้คณะกรรมการในพิจารณาจัดตั้งกลุ่มคณะกรรมการเพื่อแยกกันทำหน้าที่สอบสวนให้ถี่ถ้วนตามที่ประธานอนุกรรมการมอบหมายได้ถามความจำเป็นในเรื่องนี้ ให้อนุกรรมการที่ได้รับมอบหมายมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับคณะกรรมการที่ตนเป็นอนุกรรมการทุกประการ

ข้อ ๒๔ ในการดำเนินการของคณะกรรมการตามข้อ ๒๒ ให้ถือปฏิบัติดังนี้

(๑) ตรวจสอบพยานหลักฐานหรือข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการทำนิติกรรมหรือสัญญา หากปรากฏว่า มีการกระทำผิดกฎหมาย ให้แจ้งเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดต่อไป

(๒) ทำการประเมินประเมินโดยถือความสมัครใจของคู่กรณี แล้วลงสารบบความพึงพอใจ ที่ว่าการอำเภอ ถึงอำเภอ หรือที่ทำการเขตของที่ ถ้ามีปัญหาเกี่ยวกับจำนวนหนี้สิน การเรียกหรือเก็บดอกเบี้ย การอ้างสิทธิเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ในที่ดิน การทำนิติกรรมหรือการอ้างพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นประเด็นโต้แย้งระหว่างคู่กรณีและไม่สามารถยุติได้ให้คณะกรรมการมอบให้อนุกรรมการหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง หรือส่วนราชการที่มีหน้าที่พิสูจน์หลักฐาน ตรวจสอบเอกสาร พิสูจน์หลักฐาน หรือติดตามสืบสวนพยาน แล้วเสนอคณะกรรมการพิจารณาต่อไป

(๓) ในกรณีที่ที่ดินทำกินของผู้ขอความช่วยเหลือได้ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของเจ้าหนี้ หรือบุคคลอื่นแล้ว และที่ดินเป็นที่ทำกินที่สำคัญของผู้ขอความช่วยเหลือ ให้พิจารณาประเมินประเมินของเจ้าหนี้ หรือผู้ที่ดินคืนจากเจ้าหนี้หรือบุคคลอื่นนั้น แล้วส่งเรื่องให้องค์การรับไปพิจารณาอนุมัติเงินกู้ยืมหรือเงินช่วยเหลือและเรื่องบังคับของธนาคาร หรือเสนอเรื่องให้ อชก. พิจารณาสงเคราะห์การจัดสรรที่ดินของรัฐ ตลอดจนจัดบริการอย่างอื่นให้เป็นการสงเคราะห์ตามอำนาจหน้าที่ หรือส่งให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องรับไปพิจารณาอนุมัติหรือให้การสงเคราะห์ผู้ขอความช่วยเหลือตามความจำเป็น

(๔) ในกรณีขอให้ทางราชการช่วยเหลือจัดสรรที่ดินให้ทำกิน ให้ทำการสอบสวนเบื้องต้นถึงความเป็นมา ที่ดิน ทำกินคนใดจึงจะได้จัดสรรที่ดินและของใครก่อน ระเบียบกฎหมาย ที่ดิน ให้พิจารณาว่า เป็นการให้กู้ยืมความช่วยเหลือได้รับการจัดสรรก่อน หากจัดให้แล้วจะได้ให้ส่วนราชการพิจารณาต่อไป

(๕) ในกรณีขอความช่วยเหลือในการดำเนินคดีทางศาล ให้พิจารณาประเมินเบื้องต้น และตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้อง แล้วส่งเรื่องให้อำเภอ พิจารณาดำเนินการต่อไป

ข้อ ๒๕ การให้ความช่วยเหลือให้ถี่ถ้วนถี่พิเคราะห์กฎหมาย และคดีของคณะกรรมการนั้น เมื่อคู่กรณีตกลงกันได้ ให้บันทึกไว้เป็นหลักฐานและลงนามเขียนของคู่กรณีทั้งสองฝ่ายไว้ แล้วส่งคืนฉบับไป

เก็บรักษาที่สำนักงาน กับมอบสำเนาข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความให้คู่กรณีแต่ละฝ่ายไว้เป็นหลักฐาน ถ้าคู่กรณีประสงค์จะนำข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความนั้นไปลงสารบบความแพ่ง ณ ที่ว่าการอำเภอ เมือง หรือที่ทำการเขต ให้มีหนังสืออำนวยความสะดวกให้

ในการนี้ที่มีการขอความช่วยเหลือตามระเบียบนี้ และคู่กรณีขอให้คณะกรรมการคดีแพ่งคนเดียว หรือหลายคน หรือเจ้าหน้าที่ของสำนักงานทำหน้าที่เป็นอนุญาโตตุลาการ เพื่อพิจารณาข้อพิพาทข้อใดข้อหนึ่ง หรือทั้งหมด บุคคลนั้นอาจรับเป็นอนุญาโตตุลาการก็ได้

ข้อ ๒๖ การให้ความช่วยเหลือในการดำเนินคดีทางศาล ให้สำนักงานดำเนินการดังนี้

(๑) ในการนี้ผู้ขอความช่วยเหลืออยู่ฟ้องร้องเป็นจำเลยในคดีแพ่ง และจำเป็นต้องยื่นคำให้การแก่คดี ถ้าปรากฏว่า คดีนั้นใกล้จะครบกำหนดเวลายื่นคำให้การแล้ว ให้ดำเนินการช่วยเหลือได้เท่าที่กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งขอให้และตามที่จำเป็น แต่การปรากฏในศาลก่อนว่าเป็นการยื่นที่ไม่อาจขอความช่วยเหลือได้ตามระเบียบนี้ ให้ยุติการช่วยเหลือ แล้วแจ้งให้ผู้ขอความช่วยเหลือทราบโดยเร็ว

(๒) ในการนี้ผู้ขอความช่วยเหลือเป็นผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาให้ดำเนินการช่วยเหลือเท่าที่จำเป็น เพื่อให้ผู้ขอความช่วยเหลือได้รับความเป็นธรรมในการต่อสู้คดี

ข้อ ๒๗ ในการดำเนินการตามข้อ ๒๖ ให้สำนักงานจัดทำหมายความช่วยดำเนินคดีว่าค้างแก่คำให้การของผู้ขอความช่วยเหลือจนคดีถึงที่สุด และช่วยเหลือในชั้นบังคับคดีเท่าที่จำเป็น

ในการนี้จำเป็น สำนักงานโดยอนุมัติ กษณ. อาจจัดให้มีทนายความอาสาสมัครช่วยดำเนินการด้วยก็ได้

ค่าใช้จ่ายของทนายความ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์หรือระเบียบของทางราชการ

ข้อ ๒๘ ในการนี้เห็นเป็นการสมควร สำนักงานโดยความเห็นชอบของ กษณ. อาจมอบข้อพิพาทข้อใดข้อหนึ่งหรือคดีใดคดีหนึ่งซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบ ให้หน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องสอบข้อเท็จจริง หรือจัดทำหมายความช่วยเหลือทางคดีก็ได้

ข้อ ๒๙ ให้คณะกรรมการหรือสำนักงานยุติการช่วยเหลือในการนี้ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ขอความช่วยเหลือได้รับผลตามที่ประสงค์แล้ว

(๒) ปรากฏว่าผู้ขอความช่วยเหลือไม่มีสิทธิขอความช่วยเหลือตามระเบียบนี้หรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย

(๓) ในทางคดีไม่มีพยานหลักฐานเพียงพอ หรือมีโอกาสน้อยที่จะชนะคดีและการดำเนินคดีต่อไป จะเป็นการสิ้นเปลืองเงินสมควรรหรือเสียความเป็นธรรม

(๔) ผู้ขอความช่วยเหลือไม่มีสิทธิตามหลักเกณฑ์กฎหมายกำหนดไว้ หรือไม่ปฏิบัติตามระเบียบนี้หรือหลักเกณฑ์และวิธีการที่ขอความช่วยเหลือ

(๕) ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดและมีผลบังคับคดีแล้ว

(๖) ผู้ขอความช่วยเหลือไม่ประสงค์จะขอรับความช่วยเหลือต่อไป

(๗) คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นควรให้ยุติการช่วยเหลือ

(๘) กรณีอื่น ๆ ตามระเบียบนี้

เมื่อยุติการช่วยเหลือแล้ว ให้แจ้งเป็นหนังสือให้ผู้รับความช่วยเหลือทราบภายในสิบวันทำการ นับแต่วันที่ยุติการช่วยเหลือ และรายงานให้ กชก. ทราบ

ข้อ ๓๐ การช่วยเหลือด้านอื่น และการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานของรัฐหน่วยงานอื่นที่ เกี่ยวข้อง หรือบุคคลใด ให้พิจารณาคำแนะนำการสมควร อนุญาต และควรระเบียบแผนงานของทางราชการ

หมวด ๔ เบ็ดเตล็ด

ข้อ ๓๑ การใช้จ่ายเงินในการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวง การ

ข้อ ๓๒ ให้คณะกรรมการและสำนักงานรายงานผลการปฏิบัติงานทุก ๔ เดือน ตามงวดเงิน งบประมาณให้ กชก. ทราบ

ข้อ ๓๓ เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงาน ให้สำนักงานจัดให้มีสมุดทะเบียนและระบบความแบบ พิมพ์ เพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน และคู่มือหรือแนวทางในการปฏิบัติงานที่ไม่ขัดต่อระเบียบนี้ได้ตามความเหมาะสม

ข้อ ๓๔ ในกรณีมีปัญหาหรือข้อสงสัยในการปฏิบัติงานใด ๆ ให้เสนอ กชก. พิจารณาวินิจฉัย

ข้อ ๓๕ ให้คณะกรรมการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน ซึ่งแต่งตั้งขึ้นโดยคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๒๒/๒๕๒๖ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๖ และคณะกรรมการช่วยเหลือเกษตรกร และผู้ยากจน ซึ่งแต่งตั้งโดยคณะกรรมการดังกล่าว เป็น กชก. อชก. ส่วนกลาง, อชก. กทม., อชก. เขต, อชก. ส่วนจังหวัด และ กชก. ส่วนอำเภอ ตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๒๘

(ลงชื่อ) พลเอก เปรม ติณสูลานนท์

(เปรม ติณสูลานนท์)

นายกรัฐมนตรี

สำเนาถูกต้อง

(รองเลขาธิการ)

เจ้าหน้าที่บริหารทั่วไป (เลขหมาย ๗)

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

ว่าด้วยการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน (ฉบับที่ ๖)

พ.ศ. ๒๕๕๒

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน พ.ศ. ๒๕๒๘ เพื่อให้สอดคล้องกับกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๒”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกบทนิยามคำว่า “สำนักงาน” ในข้อ ๔ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน พ.ศ. ๒๕๒๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักบริหารกองทุนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและรับเรื่องร้องเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์”

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกความในข้อ ๖ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน พ.ศ. ๒๕๒๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๖ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน” เรียกโดยย่อว่า “กชก.” ประกอบด้วย

(๑) รองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย	เป็นประธานกรรมการ
(๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	เป็นรองประธานกรรมการ
หรือรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มอบหมาย	

(๓) ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	เป็นกรรมการ
(๔) ปลัดกระทรวงมหาดไทย	เป็นกรรมการ
(๕) เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนา
การเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	เป็นกรรมการ
(๖) ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ	เป็นกรรมการ
(๗) อัยการสูงสุด	เป็นกรรมการ
(๘) รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ที่รับผิดชอบงานของสำนักบริหารกองทุน
เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและรับเรื่องร้องเรียน
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	เป็นกรรมการ
(๙) หัวหน้าผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตร
และสหกรณ์	เป็นกรรมการ
(๑๐) อธิบดีกรมบัญชีกลาง	เป็นกรรมการ
(๑๑) อธิบดีกรมประมง	เป็นกรรมการ
(๑๒) อธิบดีกรมปศุสัตว์	เป็นกรรมการ
(๑๓) อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร	เป็นกรรมการ
(๑๔) เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	เป็นกรรมการ
(๑๕) เลขาธิการสำนักงานกองทุนฟื้นฟู
และพัฒนาเกษตรกร	เป็นกรรมการ
(๑๖) ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตร
และสหกรณ์การเกษตร	เป็นกรรมการ
(๑๗) ผู้แทนเกษตรกรที่กระทรวงเกษตร
และสหกรณ์แต่งตั้ง จำนวนสองคน	เป็นกรรมการ
(๑๘) ผู้ทรงคุณวุฒิที่ประธาน กชก. แต่งตั้ง
จำนวนสองคน	เป็นกรรมการ
(๑๙) ผู้อำนวยการสำนักบริหารกองทุน
เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและรับเรื่องร้องเรียน
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	เป็นกรรมการและ
เลขานุการ

(๒๐) เจ้าหน้าที่สำนักบริหารกองทุน	เป็นกรรมการและ
เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและรับเรื่องร้องเรียน	ผู้ช่วยเลขานุการ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
ที่ได้รับมอบหมาย จำนวนสองคน”	

ข้อ ๕ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของข้อ ๑๐ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน พ.ศ. ๒๕๒๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“คณะกรรมการแต่ละคณะ ประกอบด้วยอนุกรรมการตามที่ กชก. แต่งตั้งมีจำนวนไม่น้อยกว่าเจ็ดคน แต่ไม่เกินสิบห้าคน”

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๒

อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

นายกรัฐมนตรี